

I. ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Венедіктов А. А.,
кандидат юридичних наук,
адвокат ради адвокатів
Полтавської області
ORCID ID: 0000–0002–4476–5502

Венедіктова Ю. Є.,
адвокат ради адвокатів
Херсонської області
ORCID ID: 0000–0002–2532–7275

УДК 343.14:351.745.7:343.974

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОКУРОРОМ ДОПУСТИМОСТІ ДОКАЗІВ, ОДЕРЖАНИХ ПІД ЧАС НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Анотація. Виконання завдань кримінального провадження неможливе без ефективного здійснення прокурором функції обвинувачення. Під час досудового розслідування виконання цієї функції здійснюється у формі процесуального керівництва. При цьому ч. 2 ст. 36 КПК України наділяє прокурора широким спектром повноважень, у тому числі й тих, що стосуються проведення НСРД. Аналіз судової практики свідчить, що докази, одержані в результаті НСРД, часто визнаються недопустимими внаслідок порушення процесуального порядку їх проведення. Це свідчить про недостатню увагу прокурорів (процесуальних керівників) питанням дотримання встановленого КПК України порядку проведення НСРД.

Мета статті – визначити перелік конкретних дій прокурора із запобігання порушенням процесуального порядку проведення НСРД, що в подальшому можуть розглядатися як підстави для визнання одержаних доказів недопустимими.

Визначено, що прокурор як процесуальний керівник досудового розслідування має забезпечити допустимість доказів, що були зібрані стороною обвинувачення у процесі досудового

розслідування, у тому числі і під час проведення НСРД. Засобами здійснення цього є: вивчення та аналіз документів, необхідних для всебічного дослідження предмета прокурорського нагляду (клопотання про дозвіл на проведення НСРД, ухвали слідчого судді, постанови та доручення слідчого, протоколи і додатки до них); особиста участь у НСРД; надання вказівок щодо проведення, припинення, заборони здійснення НСРД слідчим та оперативними підрозділами; визначення кола оперативних підрозділів, що мають залучатися до НСРД, необхідності участі у них слідчого.

Прокурор має запобігти типовим порушенням процесуального порядку проведення НСРД, до яких слід віднести: недотримання істотних умов ухвали слідчого судді щодо часу (тривалості) проведення та кола об'єктів НСРД – з їх розширенням; проведення НСРД з порушенням підслідності та (або) не уповноваженим на те суб'єктом; оформлення та направлення прокуророві результатів НСРД не уповноваженою на те особою та (або) з порушенням встановлених вимог; проведення НСРД до постановлення ухвали слідчого судді без достатніх на те підстав; проведення НСРД, передбачених ст. ст. 260–264 (у частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді), ст. ст. 267, 269–272, 274 КПК України, у кримінальному провадженні щодо злочинів середньої тяжкості або нетяжких злочинів тощо.

Ключові слова: допустимість доказів, обвинувачення, прокурор, негласні слідчі (розшукові) дії, процесуальний порядок.

Постановка проблеми. Виконання завдань кримінального провадження (захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини) неможливе без ефективного здійснення прокурором функції обвинувачення. Ця функція полягає у встановленні події кримінального правопорушення, викриття особи, яка його вчинила (її встановлення, повідомлення їй про підозру), складанні обвинувального акта, пред'явленні обвинувачення, підтримання його в суді, застосування заходів забезпечення кримінального провадження¹.

Під час досудового розслідування виконання цієї функції здійснюється у формі процесуального керівництва. При цьому ч. 2 ст. 36 КПК України наділяє прокурора широким спектром повноважень, у тому числі й тих, що стосуються проведення НСРД. Аналіз судової практики свідчить, що докази, одержані в результаті НСРД, часто визнаються недопустимими внаслідок порушення процесуального порядку їх проведення. Це свідчить про недостатню увагу прокурорів (процесуальних керівників) питанням дотримання встановленого КПК України порядку проведення НСРД.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти кримінальної процесуальної діяльності прокурора в частині проведення НСРД досліджували О. А. Білічак, М. Л. Грібов, А. В. Захарко, Г. Р. Крет, О. В. Комарницька, Д. А. Нескоромний, В. О. Прядко, Д. Б. Сергєєва, О. С. Старенький² та інші науковці. Про-

¹ М. Погорецький, 'Прокурор у кримінальному процесі: щодо визначення функцій' (2015) 6 *Право України* 86–95

² О. Білічак, 'Прокурорський нагляд за законністю провадження негласних слідчих (розшукових) дій' (2014) 5 *Юридичний вісник* 115–120; М. Грібов, 'Прокурорський нагляд за виконанням доручень на проведення негласних слідчих (розшукових) дій при розслідуванні грабевів та розбоїв' (2015) 1 *Вісник кримінального судочинства* 23–28; А. Захарко, 'Повноваження прокурора щодо проведення негласних слідчих (розшукових) дій: недоліки регламентації' (2015) 3 *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ* 242–248; О. Комарницька, 'Організаційні та процесуальні аспекти діяльності прокурора при погодженні клопотання на проведення негласних слідчих (розшукових) дій' (2015) 8 (1) *Часопис Академії адвокатури України* 17–26; Г. Крет, 'Нагляд прокурора за додержанням законів під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій' (2015) 3 *Прикарпатський юридичний вісник* 297–300; Д. Неско-

те забезпеченню прокурором допустимості доказів, одержаних під час негласних слідчих (розшукових) дій, сьогодні бракує уваги.

Мета статті – визначити перелік конкретних дій прокурора із запобігання порушенням процесуального порядку проведення НСРД, що в подальшому можуть розглядатися як підстави для визнання одержаних доказів недопустимими.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати. Відповідно до ст. 86 КПК України доказ визнається допустимим, якщо він отриманий у порядку, встановленому цим Кодексом. З аналізу цієї норми можна дійти однозначного висновку, що доказ, одержаний з порушенням передбаченої КПК процедури, не може бути визнано допустимим.

Найбільш очевидні випадки недопустимості доказів наведено у ст. 87 КПК України. Це здійснення процесуальних дій, які потребують попереднього дозволу суду, без такого дозволу або з порушенням його суттєвих умов; отримання доказів унаслідок катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність особи, поводження або погрози застосування такого поводження; пору-

шення права особи на захист; отримання показань чи пояснень від особи, яка не була повідомлена про своє право відмовитися від давання показань та не відповідала на запитання, або їх отримання з порушенням цього права; порушення права на перехресний допит; отримання доказів після початку кримінального провадження шляхом реалізації органами досудового розслідування чи прокуратури своїх повноважень, не передбачених цим Кодексом, для забезпечення досудового розслідування кримінальних правопорушень тощо.

Але аналіз практики свідчить, що законодавець подав далеко не повний перелік порушень процесуального порядку одержання доказів, що можуть бути підставами для визнання доказів недопустимими. Це повністю стосується і такого засобу одержання стороною обвинувачення доказів, як проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Аналіз результатів наукових досліджень процесуального порядку проведення НСРД свідчить, що цей порядок недостатньо чітко урегульований, а це спричиняє проблеми у правозастосовній практиці. Крім того, він досить часто порушується суб'єктами, уповно-

ромний, 'Здійснення прокурорського нагляду при провадженні негласних слідчих (розшукових) дій' (2014) 1 *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)* 37–40; В Прядко, 'Мета, завдання та суть прокурорського нагляду у формі процесуального керівництва негласними слідчими (розшуковими) діями' (2015) 1 *Судова апеляція* 42–49; О Старенький, 'Прокурорський нагляд за законністю отримання доказів захисником шляхом ініціювання проведення негласних слідчих (розшукових) дій' (2016) *Прокуратура України в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (19 травня 2016 року) (Київ, Національна академія прокуратури України) 262–264; Д Сергеева, 'Прокурорський нагляд за законністю використання у доказуванні фото-, аудіо-, відеозаписів та інших носіїв інформації, отриманих в ході негласних слідчих (розшукових) дій' (2016) *Прокуратура України в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (19 травня 2016 року) (Київ, Національна академія прокуратури України) 256–259.

¹ М Грібов, 'Проведення негласних слідчих (розшукових) дій щодо особи за її згодою' (2018) 1 *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ* 87–95; Є Лук'янчиков, Б Лук'янчиков, 'Становлення інституту негласних слідчих (розшукових) дій' (2015) 60 *Криміналістика і судебна експертиза* 147–160; М Погорецький, 'Негласні слідчі (розшукові) дії: проблеми провадження та використання результатів у доказуванні' (2013) 1 *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ* 270–277; Д Сергеева, 'Проблемні питання постановлення ухвал про проведення негласних слідчих (розшукових) дій' (2014) 1 *Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія»* 177–186; О Старенький, 'Проблемні аспекти законодавчої регламентації провадження негласних слідчих (розшукових) дій' (2013) 4 *Науковий вісник Дніпропетровського дер. ун-ту внутрішніх справ* 449–455; М Стащак, Л Мазур, 'Проблемні аспекти застосування негласних слідчих (розшукових) дій оперативними підрозділами ОВС України' (2012) 6 (84) *Митна справа* 85–89; С Чернявський, В Василичук, 'Аналіз діяльності підрозділів ДСБЕЗ МВС України в умовах нового кримінального процесуального законодавства України' (2015) 1 *Науковий вісник Нац. акад. внутрішніх справ* 208–219; А Черняк, 'Значення інституту негласних слідчих (розшукових) дій для забезпечення доказування злочинів у сфері міжнародного студентського обміну' (2016) 6 *Порівняльно-аналітичне право* 266–269.

важеними їх ініціювати та здійснювати – прокурорами, слідчими, оперативними підрозділами. Такі порушення нерідко лишаються непоміченими суддями та навіть адвокатами, які ведуть захист клієнта, що виступав об'єктом проведення негласних слідчих (розшукових) дій.

Отже доцільно визначити найбільш типові порушення процесуального порядку проведення негласних слідчих (розшукових) дій, які можуть бути підставами для визнання одержаних доказів недопустимими.

Аналіз практики свідчить, що крім визначених законодавцем до таких підстав потрібно відносити низку інших.

Зокрема, це проведення НСРД, передбачених ст. ст. 260–264 (в частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді), ст. ст. 267, 269–272, 274 КПК України у кримінальному провадженні щодо злочинів середньої тяжкості або нетяжких злочинів, що суперечить вимогам ч. 2 статті 246 цього Кодексу. Таке порушення досить рідко зустрічається у неприхованому вигляді. Здебільшого його маскують. Основним засобом такого маскування є завідомо необґрунтована кваліфікація вчиненого злочину як тяжкого або особливо тяжкого, у той час як в дійсності було учинено злочин середньої тяжкості або взагалі не тяжкий злочин. Такий підхід дає стороні обвинувачення можливість провести негласні слідчі (розшукові) дії та одержати потрібні фактичні дані. Пізніше злочин перекваліфікують відповідно до його дійсної тяжкості та намагаються використати зазначені фактичні дані як докази у кримінальному провадженні.

Наступне порушення полягає у провадженні НСРД у порядку, передбаченому ст. 250 КПК України, без достатніх на те підстав. Частина 1 зазначеної статті передбачає, що у виняткових невідкладних випадках, пов'язаних із урятуванням життя людей та запобіганням вчиненню тяжкого або особливо тяжкого злочину, передбаченого розділами I, II, VI, VII (статті 201 та 209), IX, XIII, XIV,

XV, XVII Особливої частини Кримінального кодексу України, негласна слідча (розшукова) дія може бути розпочата до постановлення ухвали слідчого судді у випадках, передбачених цим Кодексом, за рішенням слідчого, узгодженого з прокурором, або прокурора. У такому випадку прокурор зобов'язаний невідкладно після початку такої негласної слідчої (розшукової) дії звернутися з відповідним клопотанням до слідчого судді.

Певна частина порушень порядку, передбаченого ч. 1 ст. 250 КПК України, пов'язана з випадками, коли прокурор не звернувся до слідчого судді з клопотанням про проведення НСРД невідкладно після початку її проведення.

Слід зауважити, що конкретного терміну звернення прокурора з таким клопотанням до слідчого судді законодавець не визначає. Вважаємо, що цю прогалину має бути ліквідовано. Для цього термін «невідкладно» слід замінити формулюванням «відразу після прийняття рішення про проведення негласної слідчої (розшукової) дії та не пізніше шести годин з моменту початку її проведення». Такий термін пропонуємо з урахуванням того, що клопотання про проведення НСРД мають гриф таємності та сьогодні не можуть передаватися засобами електронного зв'язку. Отже пропонуємо час потрібний аби належним чином оформити клопотання та доставити його до обласного апеляційного суду з найвіддаленішого адміністративного центру області.

Значна частина порушень порядку, передбаченого ч. 1 ст. 250 КПК України, пов'язана з випадками, коли НСРД до постановлення ухвали слідчого судді проводять без мети врятування життя людей або ж без мети запобігання злочинам, що передбачені визначеними законодавцем нормами КК України (розділами I, II, VI, VII (статті 201 та 209), IX, XIII, XIV, XV, XVII).

Здебільшого НСРД до постановлення ухвали слідчого судді проводять саме в межах досудового розслідування кри-

мінальних правопорушень, передбачених вказаними нормами. Проте досудове розслідування як стадія кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань, переслідує мету одержання фактичних даних про обставини вже вчиненого кримінального правопорушення. Про запобігання може йтися лише у тих випадках, коли одержано фактичні дані про те, що особи, які причетні до вже вчиненого злочину (того, який розслідується у конкретному кримінальному провадженні), готують ще один або кілька злочинів або ж коли до ЄРДР внесено відомості про підготовку до вчинення злочину. В таких випадках запобігання вчиненню злочинів є корисним «побічним ефектом» досудового розслідування, зокрема, проведення негласних слідчих (розшукових) дій. Зловмисників затримують у процесі підготовки або замаху на вчинення злочину.

В окремих випадках у клопотаннях зазначається, що невідкладне проведення НСРД має сприяти одержанню фактичних даних, якими можна буде обґрунтувати затримання особи та обрання відносно неї запобіжного заходу у формі тримання під вартою, що дасть змогу запобігти вчиненню нею нових злочинів. Таке обґрунтування в цілому є прийнятним.

Але загалом запобігання вчиненню злочинів, як і їх виявлення, має здійснюватися оперативними підрозділами в межах оперативно-розшукової діяльності відповідно до вимог Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність». На досудове розслідування покладено інші функції. Проте часто сторона обвинувачення спирається на норми ст. 250 КПК України, обґрунтовуючи необхідність проведення НСРД до постановлення ухвали слідчим суддею, з метою отримання фактичних даних про злочин, який уже вчинено. При цьому у клопотанні не зазначається про можливість одночасного запобігання вчиненню нових злочинів.

Проведенню НСРД до постановлення ухвали слідчого судді характерне ще одне порушення процесуального порядку. Воно пов'язане з тим, що представники сторони обвинувачення не звертають увагу на пряму вказівку законодавця щодо можливості застосування норм ст. 250 КПК України лише «у випадках, визначених цим Кодексом». Таких випадків налічується тільки два: установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ч. 4 ст. 268) та спостереження за особою (ч. 3 ст. 269). Отже проведення інших негласних слідчих (розшукових) дій до постановлення ухвали слідчого судді є підставою для того, аби фактичні дані, одержані шляхом їх проведення, не визнавати допустимими доказами.

Ще одне типове порушення процесуального порядку проведення НСРД – їх проведення неналежним суб'єктом. Більша частина таких порушень пов'язана з неправильним визначенням підслідності розслідуваних кримінальних правопорушень. Так не можуть бути визнані допустимими докази, зібрані під час НСРД слідчими підрозділами органів безпеки, якщо ст. 216 КПК України відносить вчинене кримінальне правопорушення до підслідності Національної поліції або ж Національного антикорупційного бюро України тощо.

Приватним випадком проведення НСРД неналежним суб'єктом є зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж підрозділами органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, Державного бюро розслідувань, Державної кримінально-виконавчої служби України, Національного антикорупційного бюро України. Адже ч. 4 ст. 263 КПК України чітко встановлює, що зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж покладається на уповноважені підрозділи *органів Національної поліції та органів безпеки*.

Збирання доказів неналежними суб'єктами в процесі НСРД має місце і у зв'язку з реалізацією права слідчого,

прокурора доручати проведення цих дій оперативним підрозділам. Адже працівники гласних оперативних підрозділів Служби безпеки України, Національної поліції, Державної прикордонної служби України самі, здебільшого фізично, не можуть виконати доручень слідчого, прокурора, оскільки не мають відповідних навичок, засобів і часу. Тому вони, керуючись п. 3.8. Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні [195], для виконання доручення слідчого, прокурора з урахуванням необхідності забезпечення умов для проведення негласних слідчих (розшукових) дій залучають на підставі свого завдання відповідні оперативні та оперативно-технічні підрозділи.

Проте аналіз практичної діяльності відповідних підрозділів показує, що фактично таке «залучення» є передорученням оперативно-технічному підрозділу або підрозділу оперативного документування (оперативної служби) проведення негласної слідчої (розшукової) дії: оперативний працівник, до якого надійшло доручення, переписує його зміст до бланку завдання. Завдання надсилається до спеціалізованого підрозділу. За результатами НСРД оперативні працівники цього підрозділу оформлюють документи, які не відповідають формі, встановленій Кримінальним процесуальним кодексом України (зведення, довідки, рапорти), та надсилають їх тому оперативному працівникові, який надав завдання на проведення НСРД. Останній переписує одержані дані до протоколу, де зазначає, що доручення виконувалося із залученням відповідного спеціалізованого підрозділу. При цьому фактично він складає протокол про проведення НСРД та підписує його, не беручи участі у її проведенні.

З виконанням доручень слідчого, прокурора на проведення НСРД оперативними підрозділами пов'язані й інші порушення встановленого порядку проведення таких дій. Зокрема поширеним

є порушення оперативними підрозділами вимог ч. 2 ст. 87 КПК України, де зазначено, що суд зобов'язаний визнати істотними порушеннями прав людини і основоположних свобод, здійснення процесуальних дій, які потребують попереднього дозволу суду, без такого дозволу або з порушенням його суттєвих умов. При цьому вимога щодо наявності дозволу суду майже завжди виконується. А от з дотриманням суттєвих умов такого дозволу часто виникають проблеми. Це виражається у перевищенні оперативними працівниками повноважень, передбачених КПК України, під час виконання доручень на проведення СРД, НСРД (вихід за межі доручення слідчого, прокурора); у недотриманні ними вимог ухвали слідчого судді (постанови слідчого, прокурора) щодо кола об'єктів НСРД – з його розширенням; недотриманні вимог ухвали слідчого судді (постанови слідчого, прокурора) щодо часу проведення НСРД та встановлених КПК України вимог щодо її тривалості; проведення НСРД з використанням засобів, які не були передбачені в ухвалі слідчого судді; проведення кількох спроб контролю за вчиненням злочину замість однієї, що була передбачена ухвалою слідчого судді; несвоєчасне оформлення та надсилання документів за результатами проведення НСРД та (або) несвоєчасне надсилання їх прокуророві, визначеному у дорученні.

З приводу останнього порушення зауважимо наступне. У пункті 3.12. Інструкції про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні вказано, що протокол про проведення НСРД та додатки до нього не пізніше 24 годин після складання надаються прокурору, зазначеному в дорученні. У той же час ст. 252 КПК України передбачає, що протоколи про проведення НСРД з додатками не пізніше ніж через двадцять чотири години з моменту припинення зазначених негласних слідчих (розшукових) дій передаються прокуро-

ру. Вимоги Інструкції більше узгоджені з практикою, ніж вимоги Кодексу. Однак не завжди протягом 24 годин можливо з дотриманням усіх процесуальних вимог та із забезпеченням режиму секретності оформити результати НСРД і надіслати їх прокуророві. З іншого боку, норми Інструкції дають можливість оперативно-му підрозділу необґрунтовано затягувати процес складання протоколу. Адже немає встановлених термінів складання протоколу. Так чи інакше, у випадку, коли протокол не було надіслано прокуророві протягом 24 годин з моменту припинення НСРД, можна вбачати порушення закону. Відповідно, у сторони захисту виникають підстави вимагати визнання одержаних доказів недопустимими у зв'язку з тим, що вони зібрані з порушенням норм КПК України.

Висновки. Прокурор як процесуальний керівник досудового розслідування має забезпечити допустимість доказів, що були зібрані стороною обвинувачення у процесі досудового розслідування, у тому числі і під час проведення НСРД. Важливим засобом цього є ретельний аналіз змісту клопотань про проведення

НСРД, складених слідчим, та безпосередній нагляд за процесом проведення НСРД, оформленням їх результатів та використанням одержаних фактичних даних у кримінальному провадженні. При цьому прокурор має запобігти типовим порушенням процесуального порядку проведення НСРД, до яких слід віднести: недотримання істотних умов ухвали слідчого судді щодо часу (тривалості) проведення кола об'єктів НСРД – з їх розширенням; проведення НСРД з порушенням підслідності та (або) не уповноваженим на те суб'єктом; оформлення та направлення прокуророві результатів НСРД не уповноваженою на те особою та (або) з порушенням встановлених вимог; проведення НСРД до постановлення ухвали слідчого судді без достатніх на те підстав; проведення НСРД, передбачених ст. ст. 260–264 (в частині дій, що проводяться на підставі ухвали слідчого судді), ст. ст. 267, 269–272, 274 КПК України, у кримінальному провадженні щодо злочинів середньої тяжкості або нетяжких злочинів; проведення НСРД з використанням засобів, які не були передбачені в ухвалі слідчого судді, тощо.

REFERENCES

LIST OF LEGAL DOCUMENTS

LEGISLATION

1. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine] Zakon Ukrainy vid 28.06.1991 № 254к/96-ВР <<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96вр>> data zvernennia 06.06.2019 [in Ukrainian].
2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy [Criminal Procedural Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI. <<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>> data zvernennia 06.06.2019 [in Ukrainian].

BIBLIOGRAPHY

AUTHORED BOOKS

3. Pohoretskyi M A, *Funktsionalne pryznachennia operatyvno-rozshukovoi diialnosti u kryminalnomu protsesi* [Functional appointment of Operative and Searching Activity in the Criminal Process] (Arsis, LTD2007) 576 [in Ukrainian].

JOURNAL ARTICLES

4. Bilichak O, 'Prokurors'kyu nahlyad za zakonnistyu provadzhennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy' [Prosecutorial oversight of the lawfulness of conducting covert investigative (search) actions] (2014) 5 Yurydychnyy visnyk 115–120 [in Ukrainian].
5. Hribov M L, 'Prokurors'kyu nahlyad za vykonanniam doruchen' na provedennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy pry rozsliduvani hrabezhiv ta rozboyiv' [Prosecutor's supervision over the execution of warrants for conducting covert investigative (search) actions in the investigation of lootings and robberies] (2015) 1 Visnyk kryminal'noho sudochynstva 23–28 [in Ukrainian].

6. Hribov M L, 'Provedennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy shchodo osoby za yiyi z hodoyu' [Conducting covert investigative (search) actions in regard to a person with one's consent] (2018) 1 Naukovyy visnyk Natsional'noyi akademii vntrishnikh sprav 87–95 [in Ukrainian].
7. Zakharko A V, 'Povnovazhennya prokurora shchodo provedennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy: nedoliky rehlamentatsiyi' [Prosecutor's powers to conduct covert investigative (search) actions: deficiencies in regulation] (2015) 3 Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnogo universytetu vntrishnikh sprav 242–248 [in Ukrainian].
8. Komarnyts'ka O, 'Orhanizatsiyni ta protsesual'ni aspekty diyal'nosti prokurora pry pohodzhenni klopotannya na provedennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy' [Organizational and procedural aspects of prosecutor activity in concurring the petition for conducting covert investigative (search) actions] (2015) 8 (1) Chasopys Akademiiy advokatury Ukrainy 17–26 [in Ukrainian].
9. Kret H R, 'Nahlyad prokurora za doderzhanniam zakoniv pid chas provedennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy' [Supervision of the prosecutor in observing the law during the conduct of covert investigative (search) actions] (2015) 3 Prykarpat-s'kyu yurydychny visnyk 297–300 [in Ukrainian].
10. Luk'yanchykov Ye D, Luk'yanchykov B Ye, 'Stanovlennya instytutu nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy' [Establishment of an institute of covert investigative (search) actions] (2015) 60 Kryminalystyka y sudebna ekspertyza 147–160 [in Ukrainian].
11. Neskoromnyy D A, 'Zdiysnennya prokurors'koho nahlyadu pry provadzhenni nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy' [Exercising prosecutorial supervision when conducting covert investigative (search) actions] (2014) 1 Borot'ba z orhanizovanoyu zlochynnistyu i koruptsiyeyu (teoriya i praktyka) 37–40. [in Ukrainian].
12. Pohorets'kyi M A, 'Prokuror u kryminal'nomu protsesi: shchodo vyznachennya funktsiy' [The prosecutor in criminal proceedings: on the definition of the functions] (2015) 6 Pravo Ukrainy 86–95 [in Ukrainian].
13. Pohorets'kyi M A, 'Nehlasni slidchi (rozshukovi) diy: problemy provadzhennya ta vykorystannya rezul'tativ u dokazuvanni' [Covert investigative (search) actions: Problems of producing and using results in evidence] (2013) 1 Yurydychny chasopys Natsional'noyi akademii vntrishnikh sprav 270–277 [in Ukrainian].
14. Pryadko V O, 'Meta, zavdannya ta sut' prokurors'koho nahlyadu u formi protsesual'noho kerivnytstva nehlasnymy slidchymy (rozshukovymy) diyamy' [Purpose, task and essence of prosecutorial supervision in the form of procedural guidance by covert investigative (search) actions] (2015) 1 Sudova apelyatsiya 42–49 [in Ukrainian].
15. Staren'kyi O S, 'Problemni aspekty zakonodavchoyi rehlamentatsiyi provadzhennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy' [Problematic aspects of legislative regulation of conducting covert investigative (search) actions] (2013) 4 Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnogo universytetu vntrishnikh sprav 449–455 [in Ukrainian].
16. Serhyeyeva D B, 'Problemni pytannya postanovlennya ukhval pro provedennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy' [The problematic questions of deciding on the conduct of covert investigative (search) actions] (2014) 1 Visnyk Chernivets'koho fakul'tetu Natsional'noho universytetu «Odes'ka yurydychna akademiya» 177–186 [in Ukrainian].
17. Stashchak M V, Mazur L A, 'Problemni aspekty zastosuvannya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy operatyvnymy pidrozdilamy OVS Ukrainy' [Problematic aspects of application of covert investigative (search) actions by operative divisions of the MIA of Ukraine] (2012) 6 (84) Mytna sprava 85–89 [in Ukrainian].
18. Chernyavs'kyi S S, Vasylynychuk V I, 'Analiz diyal'nosti pidrozdiliv DSBEZ MVS Ukrainy v umovakh novoho kryminal'noho protsesual'noho zakonodavstva Ukrainy' [Analysis of SSCEC units of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine activities in context of new criminal procedural legislation of Ukraine] (2015) 1 Naukovyy visnyk Natsional'noi akademii vntrishnikh sprav 208–219 [in Ukrainian].
19. Chernyak A M, 'Znachennya instytutu nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy dlya zabezpechennya dokazuvannya zlochyniv u sferi mizhnarodnoho student-s'koho obminu' [The meaning of the institute of covert investigative (search) actions to provide evidence in of international student exchange sphere crimes] (2016) 6 Porivnyal'no-analitychne pravo 266–269 [in Ukrainian].

CONFERENCE PAPERS

20. Staren'kyi O S, Prokurors'kyi nahlyad za zakonnistyu otrymannya dokaziv zakhysnykom shlyakhom initsiyuvannya provedennya nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy. *Prokuratura Ukrainy v umovakh yevropeys'koyi intehtratsiyi: materialy Mizhnarodnoyi naukovy-praktychnoyi konferentsiyi* (19 travnya 2016) [Prosecutor's oversight of the legality of obtaining evidence by a defense lawyer by initiating the conduct of covert investigative (search) actions. The Prosecutor's Office of Ukraine in the conditions of european integration: proceedings of the International scientific and practical conference (May 19, 2016)] (2016) (Natsional'na akademiya prokuratury Ukrainy) 262–264 [in Ukrainian].
21. Serhyeyeva D B, 'Prokurors'kyi nahlyad za zakonnistyu vykorystannya u dokazuvanni foto-, audio-, videozapysiv ta inshykh nosiv informatsiyi, otrymanykh v khodi nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy'

Prokuratura Ukrainy v umovakh yevropeys'koyi intehratsiyi: materialy Mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi (19 travnya 2016 roku) [Prosecutor's oversight of the lawfulness of using photo, audio, video and other media taken during covert investigative (search) actions The Prosecutor's Office of Ukraine in the conditions of european integration: proceedings of the International scientific and practical conference (19 May 2016)] (Natsional'na akademiya prokuratury Ukrainy 2016) 256–259 [in Ukrainian].

Venediktov A.,
Candidate of Law Science,
lawyer of bar association
in Poltava region
ORCID ID: 0000–0002–4476–5502

Venediktova Yu.,
lawyer of bar association
in Kherson region
ORCID ID: 0000–0002–2532–7275

Providing the admissibility of evidence obtained during covert investigative (search) actions by the prosecutor

The tasks of criminal proceedings cannot be carried out without the prosecutor's effective functions of prosecution. During the pre-trial investigation, these functions are conducted in the form of procedural guidance. In this, the part 2 of the article 36 of the Code of Criminal Procedure of Ukraine empowers the prosecutor with a wide range of powers, including ones relating to conducting CISA. The analysis of the judicial practice shows that the evidence obtained as a result of CISA is often considered as inadmissible as a result of the procedural order of its presentation violation. This indicates insufficient attention of the prosecutors (procedural heads) to the issue of adherence to the procedure established by the Code of Criminal Procedure of Ukraine for CISA.

The goal of the article – to define a list of specific prosecutor's actions for preventing breaching the commitment procedure of CISA which can be further considered as a ground for admission of obtained evidence as inadmissible.

It is defined that the prosecutor, being the procedural supervisor of pre-trial investigation, have to provide the admissibility of evidence collected by the prosecution during pre-trial investigation, including CISA. The means to achieve it are: study and analysis of the documents necessary for comprehensive examination of the subject of prosecutorial supervision (petition for permission to conduct CISA, decisions of the investigating judge, decisions and orders of the investigator, protocols and annexes thereto); personal participation in CISA; providing guidance on conducting, suspending, prohibiting the implementation of CISA by investigative and operational units; determining the range of operational units to be involved in CISA, the need for investigator involvement.

The prosecutor have to prevent typical violations of CISA procedural order, the following shall be reckoned to such: failure to comply with the essential conditions of the investigative judge's decision regarding the time (duration) of CISA and range of its objects – with their extension; the conduct of CISA with a breach of investigative jurisdiction and (or) by an entity not unauthorized to do it; completing and sending the results of CISA to the prosecutor by a person not authorized to do it and (or) in violation of the established requirements; holding CISA before the decision of the investigating judge is issued, without sufficient grounds; conducting CISA provided in the articles 260–264 (in the part of actions carried out on the basis of the order of the investigating judge), the articles 267, 269–272, 274 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, in criminal proceedings for crimes of moderate or non-serious crimes, etc.

Keywords: admissibility of evidence, prosecution, prosecutor, covert investigative (search) actions, commitment procedure.

Стаття надійшла до редакції журналу 12.09.2019.